ΔΗΜΟΣ ΛΑΠΗΘΟΥ

τα νέα της Λαπήθου

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΠΗΘΟΥ • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 69 • ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024 • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΑΠΗΘΟΥ κ. ΣΟΥΛΑΣ ΜΟΥΡΕΤΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

50 ΧΡΟΝΙΑ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΗΣ 31.10.2024

Κυρίες και κύριοι,

Μισός αιώνας από την εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο και την κατοχή της Κερύνειας, της Αμμοχώστου και της Μόρφου. Πενήντα χρόνια κι ακόμα καρτερούμε την μέρα της επιστροφής. Η μισή Κύπρος υποφέρει, ακόμα ψάχνει τα αγνοούμενα παιδιά της, ακόμα θρηνεί τα τέκνα της που χάθηκαν στον βωμό της ελευθερίας. Διανύουμε 50 χρόνια παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων... Οι πληγές της Τούρκικης Εισβολής παραμένουν νωπές.

15 Ιουλίου του 1974 – Η μαύρη εκείνη ώρα που ακούστηκαν οι σειρήνες του πραξικοπήματος στην Κύπρο με στόχο την ανατροπή του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, έδωσε την ευκαιρία στην Τουρκία να εισβάλει στις 20 Ιουλίου 1974 στην ακτή του 5 μίλι της Κερύνειας και να αλλάξει το ρουν της ιστορίας. Κατέλαβε εν καιρώ εκεχειρίας Κερύνεια, Μόρφου και Αμμόχωστο. Διώχνουν με τη βία τους κατοίκους, παντού σκοτωμοί, βιασμοί, αιχμαλωσίες, εξευτελισμοί. Η Τουρκία καταλαμβάνει το 36,2% του Κυπριακού εδάφους, εκτοπίζει γύρω στις 170,000 Κύπριους ποσοστό 40%, νεκροί, τραυματίες, αιχμάλωτοι, εγκλωβισμένοι, 1619 αγνοούμενοι. 50 χρόνια μετά και η τύχη των περισσοτέρων ακόμα αγνοείται.

50 χρόνια μετά οι κάτοικοι της Κερύνειας, της Μόρφου και Αμμοχώστου νόμιζαν ότι έφυγαν για λίγο από τα σπίτια τους, μέχρι που η πικρή αλήθεια ήρθε στο φως. Σκορπισμένοι σε όλη την Κύπρο, παλεύουν με νύχια και με δόντια για την επιβίωση. Πολλοί ήταν οι κατακτητές που πέρασαν από την Κύπρο αλλά κανείς δεν έδιωξε τους κατοίκους από τα σπίτια τους για να φέρουν δικούς τους έποικους. Μόνο ο Αττίλας που καραδοκεί να αρπάξει, να ξεριζώσει και να αλλάξει τον δημογραφικό χαρακτήρα του τόπου.

Πόλεις και χωριά καταλήφθηκαν και εγκαταστάθηκαν έποικοι, ο αριθμός τους λένε έφτασε το 1.000.000, ο στρατός πέραν των 40,000. Το 70% των πλουτοπαραγωγικών πόρων του νησιού βρίσκεται υπό τουρκική διοίκηση.

Φίλες και φίλοι,

Έχουμε αφεθεί στη μοίρα μας.Έχουμε αγωνία για το αύριο. Θέλουν να θυσιάσουμε το δέντρο για να σωθεί το δάσος. Τελικά θα χάσουμε όχι μόνο το δέντρο αλλά και το δάσος και όσοι ζήσουν θα αναζητήσουν πατρίδα.

50 χρόνια μετά, τί ζητούμε περισσότερο από ό,τι έχει κάθε άνθρωπος; Τα ανθρώπινα δικαιώματα ζητούμε, τα σπίτια, τις περιουσίες, τις εκκλησίες μας. Η πολιτιστικής μας κληρονομιά βρίσκεται στο έλεος του χρόνου και της φθοράς. Τα μνημεία μας κινδυνεύουν να καταρρεύσουν.

Το ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ δεν πρέπει να ξεθωριάσει, καλούμαστε λοιπόν να μεταλαμπαδεύσουμε στα παιδιά και τα εγγόνια μας δεύτερης και τρίτης γενιάς που είναι παιδιά του πολέμου και η ιστορία εδώ χάνεται. Έχουμε χρέος να ποτίσουμε αυτόν το διψασμένο τόπο για ελευθερία για να θεριέψουν τα βλαστάρια μας μέσα στα αγκάθια που έσπειρε ο πόλεμος και να συνεχίσουν τον αγώνα για επιστροφή στις ρίζες, στα σπίτια και τα χωριά μας.

Η μνήμη παραμένει ζωντανή, η φλόγα για ελευθερία άσβεστη. 50 χρόνια μετά,

περισσότερο από το 50% των βιωματικών μας εκτοπισμένων έφυγαν από τη ζωή και τάφηκαν μακριά από την γενέθλια γη.

Καλούμε τους νέους μας, να μην ξεχάσουν και να συνεχίσουν τον αγώνα μέχρι τη Άγια μέρα που η Ελευθερία και η Ειρήνη θα βασιλέψουν στον τόπο μας και θα επιστρέψουμε στις πατρογονικές μας εστίες. Εκεί που ανήκουμε, εκεί που είναι οι ρίζες μας. Οι κυβερνώντες αυτού του τόπου, οι Ευρωπαίοι και τα Ηνωμένα Έθνη πρέπει να καταλάβουν ότι δεν μπορούν να μας ξεριζώσουν από τον τόπο μας γιατί οι ρίζες μας είναι πολύ βαθιές και δεν ξεπουλούμε την πατρίδα μας γιατί δεν θέλουμε να δούμε άλλη μια χαμένη πατρίδα.

Κυρίες και κύριοι,

Οι εκκλησιές των κατεχόμενων Δήμων μας και των Κοινοτήτων παραμένουν αλειτούργητες και τα καμπαναριά βουβά. Ζητούμε ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ και επανένωση του νησιού μας. Προσμένουμε την μέρα που οι καμπάνες θα ξανακτυπήσουν για την Ανάσταση του τόπου μας.

Σας ευχαριστώ

Η Δήμαρχος Λαπήθου κ. Σούλα Μούρεττου,
τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Λαπήθου
και το Προσωπικό του Δήμου, μαζί με τους Προέδρους
και τα Μέλη των Οργανωμένων Συνόλων της Κωμόπολής μας,
σας εύχονται Καλές Γιορτές και Ευτυχισμένο τον Καινούργιο Χρόνο 2025.
Εύχονται επίσης Υγεία, Ευτυχία, Ειρήνη και Λευτεριά στην Κύπρο μας.

ISSN: 1450 - 2828

ΕΤΗΣΙΟ ΠΛΑΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΛΑΠΗΘΟΥ μέχρι τον Δεκέμβριο 2024

Βρισκόμενοι στην αρχή της νέας 5ετούς θητείας μας, Δήμαρχος και Δημοτικό Συμβούλιο υποσχόμαστε συνέχιση της ομαλής λειτουργίας του Δήμου μας και ποιοτική αναβάθμιση της προσφοράς μας. Μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2024, σε γενικές γραμμές, μεταξύ άλλων θα συνεχίσουμε την έκδοση της εφημερίδας μας «Τα νέα της Λαπήθου» αρχής γενομένης από το τεύχος 68.

Κύριες εκδηλώσεις που ενδεχομένως να ακολουθήσουν, θα είναι:

- Βράβευση αρίστων αποφοίτων λυκείων στις 25 Σεπτεμβρίου 2024
- Εσπερινός Αγίου Ευλαλίου στις 21 Οκτωβρίου 2024
- Προσκυνηματική εκδρομή συνταξιούχων Λαπηθιωτών
- Πιθανή Συνεστίαση Λαπηθιωτών όλων των ηλικιών
- Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση, αρχές Ιανουαρίου 2025
- Άλλες εκδηλώσεις των οργανωμένων συνόλων αυτόνομες ή σε συνεργασία με τον Δήμο Λαπήθου

Εκτός από τη Βράβευση Αρίστων, για τις υπόλοιπες εκδηλώσεις θα ενημερώνεστε έγκαιρα με κάθε λεπτομέρεια.

ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Έκδοση εφημερίδας «Τα νέα της Λαπήθου»
- Έκδοση ημερολογίου 2025
- Συμπλήρωση του Μητρώου Λαπηθιωτών
- Συντήρηση και βελτίωση της ιστοσελίδας του Δήμου
- Εκδόσεις για τη Λάπηθο
- Συλλογή στοιχείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς για το Αρχείο του Δήμου
- Εμπλουτισμός του Μουσείου του Δήμου με εκθέματα Λαϊκής Τέχνης της Λαπήθου
- ΜΝΗΜΕΙΟ ΗΡΩΩΝ ΤΗΣ ΚΩΜΟΠΟΛΕΩΣ ΛΑΠΗΘΟΥ - 1974: Βρίσκετε σε εξέλιξη η προσπάθεια δημιουργίας Μνημείου Ηρώων, Αγνοουμένων και θυμάτων Λαπηθιωτών κατά τη διάρκεια της Τουρκικής Εισβολής του 1974.

ΔΗΜΟΣ ΛΑΠΗΘΟΥ τα νέα της Λαπήθου

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΠΗΘΟΥ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΓΡΑΦΕΙΑ:
Προδρόμου 36, 2063 Στρόβολος, Λευκωσία - Κύπρος
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 22427733, **ΦΑΞ:** 22427731
E-mail: demos@lapithos.org.cy
www.lapithos.org.cy
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Στέλλα Μούρεττου
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΣΕΛΙΔΩΣΗ & ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Τυπογραφείο Theopress Ltd
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Επιτροπή Τύπου και Εκδόσεων Δήμου Λαπήθου

Η Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο ευχαριστούν θερμά όλους τους χορηγούς για την οικονομική στήριξη της εφημερίδας.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

Έφυγαν μακριά μας…

Στη διάρκεια της περιόδου Σεπτεμβρίου 2024 – Νοεμβρίου 2024 έφυγαν από τη ζωή με τον πόθο της επιστροφής ανεκπλήρωτο και ετάφησαν κατά την αναφερόμενη ημερομηνία, μακριά από τη γενέτειρά τους Λάπηθο, οι κάτωθι:

23.04.2024	Νεόφυτος Σάββα (Φυτής) (92 ετών)
04.05.2024	Έλλη Αλεξάνδρου – Τούρνα (66 ετών), στη μνήμη της έγιναν εισφορές στο Τ.Κ. Πρόνοιας Λαπήθου ύψους €935.
26.06.2024	Μαρούλα Τάκη Ελευθερίου (85 ετών)
15.09.2024	Θεόδωρος Θεοφάνη Προεστού (81 ετών) στη μνήμη του έγιναν εισφορές στο Τ.Κ. Πρόνοιας Λαπήθου ύψους €1240.
29.09.2024	Αλέξης Τούρνας (89 ετών)
17.10.2024	Κώστας Κουμή (85 ετών) στη μνήμη του έγιναν εισφορές στο Τ.Κ. Πρόνοιας Λαπήθου ύψους €2445.
23.10.2024	Ελένη Πατατού (87 ετών)
29.10.2024	Καλλιόπη Κολοκασίδου (87 ετών)
30.10.2024	Γεώργιος Χρι. Μούης (81 ετών)) στη μνήμη του έγιναν εισφορές στο Τ.Κ. Πρόνοιας Λαπήθου ύψους €1950.
30.10.2024	Αιμίλιος Πολυκάρπου (80 ετών) σύζυγος Ηρούλα Κκαντωνίδου Πολυκάρπου
04.11.2024	Γεώργιος Χ"Ευτυχίου Παυλικκά (81 ετών) στη μνήμη του έγιναν εισφορές στο Τ.Κ. Πρόνοιας Λαπήθου ύψους €1165.
04.11.2024	Μαρία Καρατζιά (58 ετών) στη μνήμη της έγιναν εισφορές στο Τ.Κ. Πρόνοιας Λαπήθου ύψους €1525.
16.11.2024	Αυγή Παγδατή Χατζηνικόλα (87 ετών) στη μνήμη της έγιναν εισφορές στο Τ.Κ. Πρόνοιας Λαπήθου ύψους €1135.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τους σκεπάζει και αιώνια η μνήμη τους.

ΕΓΙΝΑΝ ΕΙΣΦΟΡΕΣ στο Ταμείο Κοινωνικής Πρόνοιας Λαπήθου

Η παρέα της θάλασσας εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€145
Ιωάννης Διαουρή εις μνήμη των γονιών του Αριστόδημου και Αναστασίας, του αδελφού του Κωνσταντίνου και της αδελφής του Μαρίας	€100
Τα εγγόνια Μίλτος-Μάριος-Γαλάτεια Μιλτιάδους εις μνήμη του παππού τους Θεόδωρου Προεστού	€100
Ηρούλα Ελευθερίου Γεωργιάδου εις μνήμη του συζύγου της Τάκη Γεωργιάδη, των γονιών της και των αδελφών της Τάκη, Σπύρου, Έλλης και του αδελφότεκνου της Γιάννου Τάκη Ελευθερίου.	€100
Ευγενία Γρηγορίου εις μνήμη του συζύγου της Θεόφιλου, της μητέρας της Θεοδώρας και του αδελφού της Ερωτόκριτου	€100
Σούλα και Γιώργος Μούρεττου εις μνήμη Χαρίτωνος και Μαργαρίτας Παρασκευοπούλου, Κώστα και Στέλας Μούρεττου, Καλλιόπης Κολοκασίδου Χειμωνίδου, Γεώργιου Μούη και Γεώργιου Χ"Ευτυχίου (Παυλικκά)	€50
Ο Δημοτικός Γραμματέας Ρένος Κουμή στη μνήμη του πατέρα του Κώστα Κουμή	€50
Γ΄ Δημοτικό Σχολείο Αγίου Δομετίου εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€50
Φίλιος και Γεωργία Προεστού Φυλακτού εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€50
Βασιλική Προεστού εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€50
Γιώργος και Μέλπω Μιλτιάδους εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€50
Ανδρέας Κασουλίδης εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€50
Κυριάκος Χριστοφή Αθήνα εις μνήμη των γονιών του	€50
Ανώνυμος	€50
Σούλα και Γιώργος Μούρεττου εις μνήμη Ελένης Πατατού και Αυγής Παγδατή Χ"Νικόλα	€30
ΠΑΔΕΔ Πρωτοπορία εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€30
Τάκης Α. Καρολίδη εις μνήμη των γονιών του Ανδρέα και Ελένης Καρολίδη	€20
Άθως Ελευθερίου εις μνήμη της Ελένης Πατατού	€20
Άθως Ελευθερίου εις μνήμη της Καλλιόπης Κολοκασίδου Χειμωνίδου	€20
Ηρούλα Γεωργιάδου Ελευθερίου εις μνήμη της Αυγής Χ"Νικόλα Παγδατή	€20
Νίκος Σάββα Μούζουρου εις μνήμη του Σάββα Γαμβρουδιού	€20
Παύλος Αριστείδου εις μνήμη του Σάββα Γαμβρουδιού	€20
Σοφοκλής Φυττής εις μνήμη του Θεόδωρου Προεστού	€15

Εις μνήμην

Τον περασμένο Ιούλιο του 2024 με διαφορά 10 ημερών έφυγαν από τη ζωή δύο εξαίρετοι Λαπηθιώτες καθηγητές που δίδαξαν στο Ελληνικόν Γυμνάσιον Λαπήθου και όχι μόνο.

Ο Παναγιώτης Λαδόμματος και ο Νίκος Πογιατζής επειδή από την διδασκαλία και των δύο αυτών ανθρώπων, ωφελήθηκαν πολλοί μαθητές του σχολείου μας, νομίζω είναι χρέος μας να αναφερθούμε με λίγα λόγια. Φυσικά είναι πολλοί οι Λαπηθιώτες καθηγητές του Γυμνασίου μας που μας έφυγαν αλλά θα αναφερθούμε γι' αυτούς μεταγενέστερα μετά από έρευνα.

Παναγιώτης Λαδόμματος

Γεννήθηκε στη Λάπηθο στις 8/9/1944. Αποφοίτησε από το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου το 1962. Το 1968 μετά τη συμπλήρωση των σπουδών του στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, του απονεμήθει το πτυχίο Φυσιογνώστη. Επιστρέφοντας στην Κύπρο, διορίστηκε στο Γεωργικό Γυμνάσιο Μόρφου. Στη συνέχεια διορίστηκε στο Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου μέχρι το 1974. Μετά την εισβολή δίδαξε στο Γυμνάσιο Ακροπόλεως.

Κατόπιν πήρε άδεια δύο χρόνια άνευ απολαβών και συνέχισε τις σπουδές του στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο όπου το 1978 πήρε το δεύτερο πτυχίο του στη Βιολογία.

Επιστρέφοντας στη Κύπρο διορίστηκε στο Παγκύπριο Γυμνάσιο για αρκετά χρόνια. Παίρνοντας προαγωγή σε βοηθό Διευθυντή, διορίστηκε για δύο χρόνια στο Γυμνάσιο Φρενάρου 1990-1992. Μετατέθηκε στο Λύκειο Αρχ. Μακαρίου στη Δασούπολη. Μετά προήχθη ως Διευθυντής Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης και υπηρέτησε στη θέση αυτή στο Γυμνάσιο Φανερωμένης στη Λάρνακα από όπου το 2002 αφυπηρέτησε πρόωρα.

Πρέπει να τονίσουμε ότι ο Παναγιώτης Λαδόμματος σε όλα τα χρόνια της σταδιοδρομίας του ως καθηγητής ήταν πολύ αγαπητός από τους μαθητές αλλά και από όλους τους συναδέλφους του.

Αιωνία του η μνήμη

Νίκος Πογιατζής

Γεννήθηκε στις 15 Μαΐου 1943 στη Λάπηθο. Ο Νίκος ήταν το μικρότερο παιδί του Λούκα Πογιατζή από τον Λάρνακα της Λαπήθου και της Χρυσάνθης Χατζηνικόλα Χατζηκουμή από τη Λάπηθο.

Σε ηλικία 15 χρονών συνέβαλε με τον φίλο του Πανίκο Μετζίτη στην κατασκευή του κρησφύγετου του Κυριάκου Μάτση στο σπίτι της θείας του δίπλα από το δικό του σπίτι.

Όταν τελείωσε το Ελληνικό γυμνάσιο Λαπήθου μετέβη στην Αθήνα όπου σπούδασε Μαθηματικά στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο. Το 1967 πήρε το πτυχίο του και διορίστηκε τον ίδιο χρόνο ως καθηγητής στο Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου, μέχρι το 1974. Όσοι μαθητές διδάχτηκαν Μαθηματικά από τον Νίκο Πογιατζή είναι ευγνώμονες, γιατί θεωρείτο ο καλύτερος Μαθηματικός που πέρασε από το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου.

Το 1974 μετά το Πραξικόπημα και την Εισβολή, ο Νίκος Πογιατζής μετέβη στην Αθήνα, ακολούθως στο Πανεπιστήμιο του Νότιγχαμ και στο Chelsea Collage στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, όπου πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές. Το 1976 - '78 σπούδασε με αλληλογραφία στο Science Education στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου εξασφαλίζοντας Master of Education.

Από το 1978 - 1980 διορίστηκε στην Πρότυπο Σχολή Αναβρύτων Αθηνών, για αριστούχους μαθητές και το 1980 – '82 στο Λύκειο Νέας Σμύρνης στην Αθήνα.

Ακολούθως για ένα χρόνο δίδαξε σε Λύκειο του Μονάχου στη Γερμανία. Εκεί γνώρισε τη Cristina Wakner καθηγήτρια Γερμανικών, την οποία παντρεύτηκε στις 29 Ιουλίου 1983.

Την ίδια χρονιά εστάλη από την Ελληνική Κυβέρνηση ως εκπαιδευτικός Σύμβουλος στην Πρεσβεία της Ελλάδας στο Τζοχάνεσπουργκ της Νοτίου Αφρικής.

Το 1986 διορίστηκε Σχολικός Σύμβουλος Μαθηματικών στον Νομό Δωδεκανήσου με έδρα τη Ρόδο.

Στις 6 Ιουλίου 2024 ο Νίκος Πογιατζής άφησε τα εγκόσμια και αποδήμησε στο φως της αιωνιότητας. Η οικογένειά του και μια ομάδα πρωτοβουλίας από μαθητές του, διοργάνωσαν Φιλολογικό Μνημόσυνο στις 9 Οκτωβρίου 2024 σε αίθουσα του Ιερού Ναού Αποστόλου Βαρνάβα και Μακαρίου στη Δασούπολη.

Αιωνία του η μνήμη

Αναγνώριση της προσφοράς του Παναγιώτη Ήφαιστου

Με το Μετάλλιο Εξαίρετης Προσφοράς τίμησε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Χριστοδουλίδης, τον Λαπηθιώτη ακαδημαϊκό και διπλωμάτη Παναγιώτη Ήφαιστο.

Σε εκδήλωση που έγινε στο Προεδρικό Μέγαρο στις 31 Ιουλίου 2024, μεταξύ άλλων αποδήμων ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τίμησε τον συγχωριανό μας Παναγιώτη Ήφαιστο με το Μετάλλιο Εξαίρετης Προσφοράς για τη δράση και προσφορά του όλα αυτά τα χρόνια στο εξωτερικό.

Ο Παναγιώτης Ήφαιστος γεννήθηκε στη Λάπηθο και τελείωσε το Γυμνάσιο Λαπήθου.

Μετά τη συμμετοχή του στον αγώνα κατά των Τούρκων στην Τουρκική Εισβολή του 1974, έφυγε στην Αθήνα για σπουδές. Σπούδασε στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και στη Σχολή Πλοιάρχων στον Ασπρόπυργο κι ακολούθως συνέχισε τις σπουδές του Universite Libre de Bruxelles – Department of Political Science (PhD).

Στη συνέχεια, δίδαξε στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών – Διεθνείς Σχέσεις, Στρατηγικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Πειραιά. Ως καθηγητής Πανεπιστημίου ενέπνευσε με γνήσια φιλοπατρία και γερά εφόδια τους φοιτητές του, οι οποίοι μέχρι σήμερα - τιμώντας τον - τον αποκαλούν «Δάσκαλο».

Παράλληλα με την ακαδημαϊκή και συγγραφική του πορεία ακολούθησε και τη Διπλωματία. Συγκεκριμένα, θεωρείται από τους πρωτεργάτες των προσπαθειών για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ. Ήταν επίσης, ο εμπνευστής του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου.

Η Δήμαρχος Λαπήθου και το Δημοτικό Συμβούλιο Λαπήθου εκφράζουν τα συγχαρητήριά τους προς τον Παναγιώτη Ήφαιστο για τη μεγάλη τιμή αναγνώρισης από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι Λαπηθιώτες είναι περήφανοι που ένα άξιο τέκνο της τιμά τόσο τη γενέτειρά του Λάπηθο όσο και την Κύπρο ολόκληρη.

Συγχαρητήρια!

ΛΑΠΗΘΟΣ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

«ΕΝ ΔΕ ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ ΛΑΠΗΘΟΣ ΕΣΤΙ ΠΟΛΙΣ ΥΦΟΡΜΟΝ ΕΧΟΥΣΑ ΚΑΙ ΝΕΩΡΙΑ ΛΑΚΩΝΩΝ ΚΤΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΑΝΔΡΟΥ...» *(Στράβωνας)*

«ΛΑΠΗΘΟΣ ΠΟΛΙΣ ΙΜΕΡΟΕΣΣΑ ΕΣΤΙ...» *(Αλέξανδρος Εφέσιος)*

ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΣ – ΒΡΥΣΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΛΑΠΗΘΟΥ

Τοπικό κέντρο διανομής πόσιμου νερού. Ο δημότης προμηθευόταν νερό δωρεάν απο την πέτρινη βρύση της συνοικίας του. Το διασωληνωμένο σύστημα που φαίνεται δεξιά της βρύσης παρείχε νερό κατοίκον στον δημότη έναντι πληρωμής προς τον Δήμο Λαπήθου.

Η Λάπηθος λόγω της γεωγραφικής της θέσης, της αμφιθεατρικής της διαμόρφωσης και με δεδομένο το γεγονός ότι βρισκόταν κάτω από την ψηλότερη κορυφή του Πενταδάκτυλου, τον Κυπαρισσόβουνο, με υψόμετρο 1024 μέτρα (3413 πόδια) ύψος πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, ήταν πολύ φυσικό να πηγάζουν στη γεωγραφική της περιοχή αρκετές πηγές και βρύσες με τρεχούμενο νερό.

Πρώτον και σπουδαιότερο το Κεφαλόβρυσό της, ένα από τα τρία μεγαλύτερα Κεφαλόβρυσα του Πενταδάκτυλου (Λαπήθου – Καραβά και Κυθρέας), με ετήσια ροή νερού πολλών χιλιάδων τόνων (κυβικών μέτρων) ημερησίως. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η ετήσια ροή νερού ήταν σταθερή και κάθε χρόνο η ίδια. Ο πιο σημαντικός παράγοντας αυξομείωσης ήταν η ετήσια βροχόπτωση, η οποία ουδέποτε ήταν σταθερή. Επίσημη στατιστική του Τμήματος Υδάτων κατέγραψε το έτος 1969 (28 Απριλίου) τη μεγαλύτερη ροή νερού να ανέρχεται στους 450 τόνους την ώρα, 10,800 τόνους την ημέρα και τη χαμηλότερη το 1964 (2 Νοεμβρίου) στους 26,3 τόνους την ώρα, 632 την ημέρα. Η μέση συνολική απόδοση υπολογιζόταν γύρω στους 200 τόνους την ώρα, 4800 ημερησίως.

Εξαιρουμένης της βρυσομάνας πηγής (εφτάπηγης) του Κεφαλόβρυσου, όπως χαρακτηριστικά αποκαλείτο, ο αριθμός των άλλων πηγών, σύμφωνα με την υπάρχουσα ιστορική ονοματολογία τους, έφτανε τον συνολικό αριθμό των εξήντα περίπου. Φυσικά κάποιες από αυτές ήταν κυρίως συνοικιακές και με λιγοστή ροή νερού, ενώ υπήρχε και το φαινόμενο κάποιες να μην είχαν ετήσια καθημερινή ροή, παρά μόνο κατά τους χειμερινούς ή ανοιξιάτικους μήνες, ενώ κατά την καλοκαιρινή περίοδο στέρευαν, ή απλώς «ζούμιζαν», όπως έλεγαν χαρακτηριστικά οι κάτοικοι της Λαπήθου.

Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι ο μεγαλύτερος φορέας εμπλουτισμού των πηγών αυτών στο παρελθόν ήταν το Κεφαλόβρυσο, για δύο κυρίως λόγους α) Μέχρι το 1950 η διανομή νερού του Κεφαλόβρυσου γινόταν με χωμάτινα αυλάκια κάτι που ήταν φυσιολογικό να εμπλουτίζεται το υπέδαφος με αρκετό νερό, β) ακόμη και από τις τρύπες που άνοιγαν τα πολλά καβούρια που υπήρχαν την παλιά εποχή. Πολύ σημαντικό ήταν και το συχνό ξεχείλισμα των χωμάτινων αυλακιών από ξύλα, φύλλα και μπάζα.

Τα δεδομένα άλλαξαν ριζικά το 1950, όταν η αρδευτική επιτροπή αποφάσισε την κατασκευή των τσιμεντένιων αυλακιών (τα γνωστά πετράβλακα), τα οποία περιόρισαν στο ελάχιστο τις διαρροές του παρελθόντος. Επίσης, η σε μεγάλη έκταση χρήση του φαρμάκου DDT, παράλληλα εξολόθρευσε και τα καβούρια. Αυτό είχε ώς αποτέλεσμα να επηρεάσει κατακόρυφα τη ροή του νερού ή ακόμη και τη συνέχιση ύπαρξης κάποιων από τις πολλές βρύσες και πηγές που αναφέρουμε στη συνέχεια.

Οι περίπου πενήντα έως εξήντα κυριότερες πηγές-βρύσες που υπήρχαν ονομαστικά στη Λάπηθο, κατά αλφαβητική σειρά είναι οι εξής: Του Άδρικου, Αλέξη, Αμερικάνου, Ασπρόβρυσες, Αϊ-Σωτηρίου, Αϊρκώτισσας (κοιμητήριο), Αουστούς, Αϊ-Γιώρκη του Σπηλιώτη, Αρκαντζιέλου, Αϊ-Ξορινού, Αμμάτι, Αγνί, Αχράντου, Αρκοσίτζιη, Αϊ-Παύλου, Βιλλουρίνας Κονομίνας (αρτεσιανό), Βασιλιάτη, Γινάτη, Εμίγκατης, Ζουμαχά, Ζαόγιωρκου, Κατσούρη, Καλοπήγαδου, Κοκκινόκρεμμου, Κοσμίνας (Προκοπούς), Κκόλιαρου, Μαννούρη, Μαραθεύτη ή Ανατολιτζιή (Μαραθευτούς), Μαξούλη, Μελισσιών, Μούρεττου, Μεχμέτ Σαλήχ, Νικοδήμου, Ποτός, Πλατάνου, Παπά, Πιερή, Παλιομούχταρου (Γεώργιου Κακουλλή), Προδρόμου, Πρόξενου (Λαγούμι), Περιστερκώνας (αρτερσιανό), Προεστού, Ρκάς (Γριάς), Σίρταρου, Στάζουσα, Τσιαμπούρη, Τερζή, Τζιαμής (πάνω), Τζιαμής (κάτω), Φάκταρι, Φτελλέχας, Φαΐκκη, Χελώνα, Χ΄΄Χαρίτου, Χ΄΄Ιωάνου, Χ΄΄Γιάγκου (Λαγούμι), Χ΄΄Γιακουμή, Χαβά, Χ΄΄Στυλλή. Κάποιες απο αυτές τις πηγές κατά καιρούς εμφανίζονταν και με διαφορετικές ονομασίες κυρίως λόγω αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, (κληρονομιάς ή αγοραπωλησίας).

Μερικές από αυτές τις πηγές, πήγαζαν (είχαν εκβολή) στο υψόμετρο μηδέν πάνω ακριβώς στην παραλία και σε σημεία που κτυπούσε το κύμα. Τέτοιες πηγές ήταν μεταξύ άλλων οι ακόλουθες: Ασπρόβρυσες, Βρυσί του Πάρπα, του Χαβά, Αμμάτι, Αγνί, Αχράντου, Στάζουσα, Βασιλιάτη.

Εκτός από τη μεγαλύτερη (Βρυσομάνα πηγή) του Κεφαλόβρυσου της Λαπήθου, μεγάλες πηγές που μπορούσαν κατά καιρούς και κάτω από ευνοϊκές καιρικές συνθήκες να αποδώσουν σε ποσοστό 5-15% της απόδοσης του Κεφαλόβρυσου, συναντούμε το Σφηναρκώτικο νερό. Το «Σφηναρκώτικο νερό» σαν ποτάμι ήταν και είναι το μόνο μεγάλο ποτάμι που ρέει μέχρι

σήμερα. Έφτανε σε σύγκριση απόδοσης με το Κεφαλόβρυσο μέχρι και το 15% της συνολικής ροής του, ενώ ουδέποτε υπήρξε πηγή με την ονομασία αυτή. Απεναντίας, ήταν η συνένωση των πηγών του Δράκοντα, του Κοσσινά, του Άη Γιώρκη, του Ποτού και των άλλων μικρότερων πηγών της ανατολικής περιοχής, οι οποίες ακολουθούσαν ροή την ρεματιά (ποταμοσιά) του Κοσινά και έφταναν στο κομβικό σημείο ανατολικά του Αγγειοπλαστείου του Αριστοφάνη, στην περιοχή της Καμάρας. Τη δεύτερη ροή που σχημάτιζαν οι πηγές του Μαννούρη, της Μαραθευτούς (Ανατολιτζή) και της Χ΄Αρκατζιήνας (Νερό της Εριγγούς) οι οποίες διαμέσου της ρεματιάς (ποταμοσιάς) που ξεκινούσε νότια της εκκλησίας της Αγίας Αναστασίας, κατέληγε στον γνωστό μικρό νιαγάρα μπροστά από το οίκημα του Δημαρχείου Λαπήθου. Ακολουθώντας πορεία από το Μνημείο Ηρώων κατά μήκος της οδού Ελλάδος κατέληγε και αυτό το νερό στο κομβικό σημείο της Καμάρας για να ακολουθήσει η συνένωση, με κατάληξη το πότισμα της περιοχής του κάμπου του «Σφηναρίου». Παράλληλα το νερό τούτο πότιζε και μερικά γειτονικά κτήματα της ενορίας του Αγίου Λουκά.

Οι περισσότερες ονομασίες, τόσο των πηγών, όσων και των βρύσων προερχόντουσαν κυρίως από ονομασίες τοπωνυμίων της περιοχής, ή από ονόματα των κατόχων των τεμαχίων της γης από όπου πήγαζαν, ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις τα ονόματα προέρχονταν από συγκυρίες ιστορικών δεδομένων του παρελθόντος, συνδεδεμένες με την παράδοση και την κουλτούρα του τόπου, όπως π.χ. η πηγή του Δράκοντα, Της Κουφής Πέτρας, της Ασπρόβρυσης και άλλες.

Η πηγή του Δράκοντα ήταν συνδεδεμένη με το θεριό του Δράκοντα που κατά την παράδοση καταβρόχθιζε όλο το νερό και δεν άφηνε σταγόνα να τρέξει μέχρι που το εξόντωσε ο Άγιος Γεώργιος ο Σπηλιώτης. Η πηγή της Κουφής Πέτρας, νότια της εκκλησίας της Αγίας Παρασκευής, πήγαζε από ένα ξέβαθο λαγούμι το οποίο δεν είχε αντίλαλο όταν του φώναζες, γι'αυτό και ονομάστηκε «κωφό» και η πέτρα (μικρός βράχος) κάτω απο την οποία έτρεχε το νερό, Κουφή Πέτρα.

Η περιοχή Ασπρόβρυσες ή (Ασπρόβρυση) συνδέθηκε ιστορικά με το σημείο αναχώρησης της αποστολής Κωνσταντίνου Κανάρη, Δημήτριου Ύπατρου και Χαράλαμπου Μάλη στις 19 Ιουνίου 1821. Οι απεσταλμένοι της Επαναστατικής Κυβέρνησης Υψηλάντη μετέφεραν τη βοήθεια των Κυπρίων προς την Ελλάδα.

Το Βρυσί του Πάρπα συνδέθηκε με τον αρχαίο ομώνυμο ιστορικό χώρο εντός του οποίου η Σουηδική Αρχαιολογική αποστολή ανακάλυψε τους ανεκτίμητους θησαυρούς της Λαπήθου που προσδιόρισαν και επισφράγισαν τη σημαντική αρχαιολογική της υπόσταση και το ιστορικό της παρελθόν κατά τους προηγούμενους αιώνες.

Όπως και στην περίπτωση της διανομής του νερού του Κεφαλόβρυσου, έτσι και στο Σφηναρκώτικο υπήρχαν νόμιμοι ιδιοκτήτες οι οποίοι είχαν στην κατοχή τους και ονομαστικούς τίτλους ιδιοκτησίας (κοτσιάνια), καθώς και τις ονομαζόμενες αρδευτικές επιτροπές αντίστοιχα, έχοντας μάλιστα και έμμισθους νεροφύλακες (νεροφόρους), οι οποίοι επέβλεπαν την ομαλή διανομή του νερού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και ιδιαίτερα τις νύχτες. Τον χειμώνα το νερό διαμέσου του κάμπου κατέληγε στη θάλασσα και δεν διεκδικείτο από τους ιδιοκτήτες.

Η Αρδευτική Επιτροπή του Κεφαλόβρυσου αποτελείτο από 5 μέλη, 4 Ελληνοκύπριους και έναν Τουρκοκύπριο (μέχρι το 1964) και είχε 5ετή θητεία. Ο εκάστοτε έπαρχος Κερύνειας προέδρευε κατά καιρούς, ενώ ο Γραμματέας- Ταμίας ήταν αυτός που διαχειρίζετο και διεκπεραίωνε τα πάντα. Η τελευταία Δ. Επιτροπή μέχρι το 1974 αποτελείτο από τους Φρίξο Καϊμακκάμη, Ανδρέα Κουζάρη, Γεώργιο Φυττή και Χριστόδουλο Χ΄Χαρίτου. Προηγουμένως, σημαντικό ρόλο Γραμματέα – Ταμία για 5 χρόνια διαδραμάτισε ο Γεώργιος Σιακίδης. Τελευταίος Πρόεδρος της Επιτροπής Σφηναρίου διετέλεσε ο Νίκος Γεωργιάδης. Κατα καιρούς νεροφύλακες (νεροφόροι) για το Κεφαλόβρυσο διετέλεσαν μεταξύ άλλων ο Μιλτιάδης Ιακώβου (Κουννάπης), ο Πέτρος Μούης, ο Πασχάλης Τσιγκηρτής, ο Δημήτρης Χαραλάμπους Τσιμούρης ενώ για το Σφηναρκώτικο ο Θεόκλης Καρπής. Για το νερό του Κεφαλόβρυσου υπήρχε και ένας επιπλέον διορισμένος μέχρι το 1964, Τουρκοκύπριος νεροφόρος, ο Μουσταφά Νιταή.

Κυρίως το νερό του Κεφαλόβρυσου πότιζε τις πάνω ενορίες κατά τα Σαββατοκυρίακα, ενώ τις υπόλοιπες μέρες της εβδομάδας πότιζε τον κάμπο της Λαπήθου, με ιδιοκτήτες του νερού, τόσο Ελληνοκύπριους, όσο και Τουρκοκύπριους. Όταν το νερό έρεε προς τον κάμπο της Λαπήθου από τη συγκεκριμένη πορεία ροής έπρεπε υποχρεωτικά και δια νόμου να παρέχει κινητήριο δύναμη δωρεάν στους κατά μήκος της ροής υπάρχοντες νερόμυλους, καθ'όλο το 24ωρο. Επίσης, δικαίωμα δωρεάν χρήσης πολύ μικρής ποσότητας νερού είχαν και οι Αγγειοπλάστες, μόνο από το ζύγι του Σφαγείου για την περιοχή «Λαπνάδες» για όσες ώρες διαρκούσε η κατασκευή του πηλού.

Πριν από το 1974 δύο σημαντικές Γεωτρήσεις πραγματοποιήθηκαν από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, στην ορεινή περιοχή της Λαπήθου με πολύ αξιόλογα αποτελέσματα. Στην πρώτη γεώτρηση που έγινε νοτιότερα της τοποθεσίας «Μάλη», ανατολικά του «Κοκκινόκρεμμου» βρέθηκε νερό συνεχούς ροής που έφτανε μέχρι και τις 7-8 ίντζες αρδευτικού σωλήνα. Σήμερα μειώθηκε στις 4 ίντζες.

Το νερό αυτό διοχετεύτηκε μέσω αρδευτικού σωλήνα και κατέληξε στη «χαβούζα» της περιοχής του Κεφαλόβρυσου και χρησιμοποιήθηκε για την ύδρευση της κωμοπόλεως Λαπήθου.

Στη δεύτερη γεώτρηση που πραγματοποιήθηκε σε ιδιωτικό τεμάχιο γης, (Κώστα Αγαπίου) στην ορεινή περιοχή «Σίννηδες» της Αγίας Αναστασίας, βρέθηκε νερό περίπου της μισής απόδοσης της προηγούμενης γεώτρησης, το οποίο κατέληγε σε ντεπόζιτο (χαβούζα) που ανεγέρθηκε δίπλα απο την πηγή (δρόμος Κεφαλόβρυσου – Αγίου Παύλου Γομαρίστρας). Το εν λόγω νερό, λόγω έλλειψης υδρευτικών αναγκών παραχωρήθηκε στον γειτονικό Καραβά για εκμετάλλευση. Τα νερά και των δύο γεωτρήσεων ήταν άριστης ποιότητος για πόσιμα.

Σήμερα 50 χρόνια μαύρης κατοχής το Κεφαλόβρυσο και οι μισές πηγές στέρεψαν παντελώς, ένας σημαντικός αριθμός άλλων μόλις και δακρύζουν (ζουμίζουν), ενώ ελάχιστες συνεχίζουν να ρέουν και αυτές με μειωμένη απόδοση παραγωγής νερού. Ο κάμπος της Λαπήθου και τα καταπράσινα περιβόλια ξηράνθηκαν, ή οικολογική καταστροφή είναι παντού εμφανής και ο πανοραμικός παράδεισος της Λαπήθου μετατράπηκε σε κόλαση και ερημιά, καταστροφή και εξαφάνιση.

Η πηγή του Άδρικου και το ομώνυμο Λαγούμι συνδέθηκαν ιστορικά το 1974 με την Ηρωϊκή πράξη της 'Κυράς της Λαπήθου' Ευφροσύνης Προεστού, λόγω της διάσωσης των 12 στρατιωτών, υπερασπιστών της Κωμόπολης της Λαπήθου.

Οι σημερινοί παράνομα κατοικούντες στην αγαπημένη μας Λάπηθο ασφαλώς δεν μπορούν να είναι συνεχιστές, γιατί απλούστατα είναι σφετεριστές και καταχραστές. Η γη της Λαπήθου δεν τους ανήκει.

Αυτή η γη είναι δική μας

Έρευνα και επιμέλεια κειμένου,
Νεοπτόλεμος Κότσαπας, τέως Δήμαρχος Λαπήθου
και τ. Πρόεδρος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Λαπήθου
Επιμέλεια κειμένου: Κώστας Κατσώνης

ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «Η ΛΑΠΗΘΟΣ» ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ

Πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 22 Νοεμβρίου 2024 στην κατάμεστη από κόσμο, αίθουσα εκδηλώσεων του «Πολιτιστικού Κέντρου Πάνος Σολομωνίδης» η από κάθε άποψη, επιτυχημένη εκδήλωση του Προσφυγικού Σωματείου «Η Λάπηθος», Έκθεση Φωτογραφίας, με τίτλο «Ιμερόεσσα Λάπηθος» και σε δεύτερη προβολή ο συγκλονιστικός Ύμνος της Λαπήθου «ΛΑΠΗΘΟΣ ΜΟΥ Σ΄ ΑΓΑΠΩ», σε ποίηση του αείμνηστου Πάνου Παναγίδη, μουσική Μάριου Μελετίου, ενορχήστρωση Χάρη Ανδρεάδη και ερμηνευτή τον Πέτρο Τζαμτζή. Τη διεύθυνση του video clip είχαν οι FotoTwins και την επιμέλεια της παραγωγής είχαν ο Δημήτρη Μηνάς, ο Λεύκος Ελευθερίου και Ανδρέας Σταυρινός. Η σκηνοθεσία ήταν του Πέτρου Τζαμτζή και η παραγωγή του Προσφυγικού Σωματείου Λάπηθος.

Η εκδήλωση τελούσε υπό την αιγίδα του Δήμου Λεμεσού και τη στήριξη του Δήμου Λαπήθου με χορηγό επικοινωνίας το ΡΙΚ. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους και απεύθυναν χαιρετισμούς ο Δήμαρχος Λεμεσού Γιάννης Αρμεύτης, η Δήμαρχος του εκτοπισμένου Δήμου Λαπήθου Σούλλα Μούρεττου, ενώ τον κόσμο καλωσόρισε ο Πρόεδρος του Προσφυγικού Σωματείου «Η Λάπηθος» Δημήτρης Μηνάς, ο οποίος στο μήνυμά του ανέφερε αν και είμαστε στα 50 χρόνια κατοχής, έχουμε καθήκον να συνεχίσουμε να διατηρούμε τη μνήμη της κατεχόμενης Λαπήθου και δήλωσε την αποφασιστικότητά των Λαπηθιωτών για επιστροφή στη γενέθλιο γη, κάλεσε δε, τη νεολαία να κρατήσει μέσα στην καρδιά της τη συνέχιση του πόθου της επιστροφής σε μια ελεύθερη πατρίδα χωρίς στρατούς κατοχής.

Στην έναρξη της εκδήλωσης η θεατρολόγος Λουκία Πική απάγγειλε το ποίημα «Λάπηθος» της Φιλολόγου-ποιήτριας, μέλους του ΔΣ του Προσφυγικού Σωματείου «Η Λάπηθος» Αναστασίας Χατζηλοή-Κατσώνη.Τη δημιουργία του ιστορικού Ύμνου παρουσίασε ο Λεύκος Ελευθερίου μέλος του ΔΣ του Προσφυγικού Σωματείου «Η Λάπηθος» από μεγάλη οθόνη στη διάρκεια του προγράμματος της εκδήλωσης. Στη συνέχεια σε μια πολύ συγκινητική ατμόσφαιρα για όλους ακούστηκε ο Ύμνος σε ορχηστρική μορφή, σε ζωντανή ερμηνεία από όλους τους συντελεστές, ενώ ο ταλαντούχος Στέφανος Καρατζής ερμήνευσε τραγούδια που είναι συνδεδεμένα με τους αγώνες του λαού μας για απελευθέρωση και επιστροφή. Στο τέλος ο Προέδρος του Σωματείου απέναμε αναμνηστικά ενθύμια στον Δήμαρχο Λεμεσού καθώς επίσης στον συνθέτη και ερμηνευτή.

Μετά το τέλος του πρώτου μέρους της εκδήλωσης, ο Πρώην Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου Μύρων Νικολάτος μαζί με τον Πρόεδρο του Σωματείου, άνοιξαν την Έκθεση Φωτογραφίας ΙΜΕΡΟΕΣΣΑ ΛΑΠΗΘΟΣ με εξολοκλήρου φωτογραφικό υλικό από τη Λάπηθο.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης συντόνιζε η Θεατρολόγος Λουκία Πική και την επιμέλεια της προβολής του power point είχε η Γραμματέας του Σωματείου Χριστιάνα Κυπριανίδου.

Την εκδήλωση τίμησαν επίσης με την παρουσία τους επίσημοι προσκεκλημένοι, ο Επαρχιακός Γραμματέας Ακέλ Λεμεσού Γιώργος Γεωργίου, οι Αντιδήμαρχοι Κερύνειας και Καραβά, Πρόεδροι Σωματείων, Οργανώσεων και πλήθος Λαπηθιωτών που διαμένουν στη Λεμεσό.

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «Η ΛΑΠΗΘΟΣ»

Προσφυγικό Σωματείο «Η ΛΑΠΗΘΟΣ» πραγματοποίησε την Κυριακή 3 Νοεμβρίου 2024, την ετήσιά του Γενική Συνέλευση στα προσωρινά γραφεία του Δήμου Λαπήθου στη Λευκωσία. Ώρα έναρξης της Γενικής Συνέλευσης ήταν η ώρα 11:00π.μ.

Η Ημερήσια Διάταξη περιλάμβανε τα εξής θέματα:

1. Παρουσίαση Πεπραγμένων 1.1.2023 - 31.12.2023 από τον Πρόεδρο του Σωματείου.
2. Παρουσίαση του Ισολογισμού του Σωματείου από την Ελεγκτική Επιτροπή και έγκρισή του από τη Γενική Συνέλευση.
3. Διορισμός των πέντε (5) μελών της Ελεγκτικής Επιτροπής.
4. Διορισμός των δύο (2) μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Την έναρξη των αρχαιρεσιών της Συνέλευσης άνοιξε ο Οργανωτικός Γραμματέας κ. Ανδρέας Ευθυμίου. Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης εκλέγηκε ο κ. Σοφοκλής Φυττής συνεπικουρούμενος από τον Οργανωτικό Γραμματέα κ. Ανδρέα Ευθυμίου, τον κ. Ανδρέα Σταυρινό, τον κ. Άθω Ελευθερίου και τη Γραμματέα κα Χριστιάνα Κυπριανίδου. Σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη ο Πρόεδρος του Σωματείου κ. Δημήτρης Μηνά παρουσίασε τον απολογισμό των πεπραγμένων του έτους 2023 και ακολούθησε η ανάλυση των οικονομικών του έτους 2023 από την Πρόεδρο της Ελεγκτικής Επιτροπής κα Στέλλα Κότσαπα. Τέλος η Γενική Συνέλευση και προέβηκε στον επαναδιορισμό της παρούσας Ελεγκτικής Επιτροπής καθώς και τον επαναδιορισμό των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Τελετή Βράβευσης Αρίστων Αποφοίτων 2023-2024

Η ετήσια τελετή Βράβευσης των αρίστων – με βαθμό 18½ και άνω - αποφοίτων Λυκείων της σχολικής χρονιάς 2023-24 με καταγωγή τη Λάπηθο, πραγματοποιήθηκε στις 25/9/2024 στις 7.30 μ.μ. στον εξωτερικό χώρο του Δήμου Λαπήθου.

Η εκδήλωση διοργανώθηκε από τη Σχολική Εφορεία Λαπήθου, το Δήμο Λαπήθου και με την ενεργό συμμετοχή των Οργανωμένων Συνόλων Λαπήθου - του Πολιτιστικού Ιδρύματος, του Προσφυγικού Σωματείου η «ΛΑΠΗΘΟΣ» και του Συμβουλίου Νεολαίας.

Βραβεύτηκαν οι πιο κάτω 31 αριστούχοι

Χριστοφίδου Χριστίνα, Ηλιάδης Κωνσταντίνος, Παναγίδου Εμμανουέλα, Κωνσταντίνου Κορίνα, Σταυρινίδης Παΐσιος, Αδάμου Αναστασία, Παρλάτα Χλόη, Κυλίλης Παναγιώτης, Παπαπολυβίου Κυριακή, Δημητρίου Στέφανος, Δημητρίου Βαλεντίνη, Χατζούδα Αναστασία, Χριστοφόρου Παναγιώτης, Κοφτερός Κωνσταντίνος, Νικηφόρου Χριστόδουλος, Διαουρή Μαρίνα, Νικηφόρου Ανδρέας, Αχιλλέως Παύλος, Παντελή Αντριάνα, Ιωάννου Βασιλική, Μενοίκου Εμμέλεια, Φλωρίδου Λητώ, Κυπριανού Ανδριανή, Κλεάνθους Ελένη, Καζακαίος Εμμανουήλ, Χριστοδούλου Ανθή, Χαραλάμπους Άγγελος, Ιωάννου Μαρία, Νεοφύτου Ανδρέας, Ερωτοκρίτου Νεφέλη, Αλεξάνδρου Αναστάσιος.

Χαιρετισμούς απηύθηναν

- Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κυρηνείας κ.κ. Χρυσόστομος και η Δήμαρχος Λαπήθου κα Σούλλα Μούρεττου.
- Ομιλία από την Πρόεδρο της Εφορείας Γεωργία Παντέχη – Παντούρη.
- Αντιφώνηση – εκ μέρους όλων των βραβευθέντων- από τη Χριστίνα Χριστοφίδου.
- Μέσα στα πλαίσια της ίδιας εκδήλωσης η Σχολική Εφορεία, λόγω της συμπλήρωσης 50 χρόνων από την Τούρκικη εισβολή, επέλεξε την αναφορά στην 33η Μοίρα Καταδρομών.
- Ομιλία από την Πρόεδρο της Εφορείας, Γεωργία Παντέχη- Παντούρη.

Για την πραγματοποίηση της εκδήλωσης δαπανήθηκε το ποσό των 5000 Ευρώ

Χορηγοί: Ο Δήμος Λαπήθου, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Λαπήθου, το Προσφυγικό Σωματείο «Η ΛΑΠΗΘΟΣ», ανώνυμος συνδημότης μας, Χαρίκλεια Κωστάκη Καζέλη.

Από το Τυπογραφείο Theopress, είχαμε τη διαχρονική δωρεάν παραχώρηση και εκτύπωση των Τιμητικών Διπλωμάτων των αρίστων μας.

Δόθηκαν τα βιβλία

- «Το Ελληνικόν Γυμνάσιον Λαπήθου, 100 χρόνια ιστορικής μνήμης»
- Το Λεύκωμα του Δήμου Λαπήθου «Γη της Λαπήθου»
- Το Λεύκωμα του Προσφυγικού Σωματείου «Η ΛΑΠΗΘΟΣ»
- Βιβλία για την εισβολή (2) Δωρεά από στενό συνεργάτη της Εφορείας
- «Λάπηθος εν τύποις» Δωρεά Ανδρέα Χειμωνίδη
- «Η Καινή Διαθήκη» Δωρεά από την Ιερά Μητρόπολη Κερύνειας.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΛΑΠΗΘΟΥ

Το ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΛΑΠΗΘΟΥ (ΠΙΛ) το οποίο ιδρύθηκε το 2004, διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην υποστήριξη τόσο του Δήμου Λαπήθου όσο και όλων των οργανωμένων συνόλων της Λαπήθου, με στόχο τη διατήρηση των πολιτιστικών και ιστορικών παραδόσεων της Λαπήθου και τη συνεχή αγωνιστική, πολιτιστική και κοινωνική ανέλιξη του συνόλου των Λαπηθιωτών.

Με την εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου, το Πολιτιστικό Ίδρυμα ξεκίνησε την αποστολή του για την επόμενη πενταετία και με την ευκαιρία καλεί όλες τις Λαπηθιώτισσες και όλους τους Λαπηθιώτες να συμμετάσχουν και να υποστηρίξουν τις προσπάθειές του. Οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες του ΠΙΛ βασίζονται στους σκοπούς του, οι οποίοι καταγράφονται συνοπτικά ως ακολούθως:

Διατήρηση Κληρονομιάς: Ανάπτυξη και διαφύλαξη της μνήμης, των ηθών και εθίμων της Λαπήθου, μέσα από προγράμματα που ενισχύουν την επιστημονική και ιστορική γνώση. Εμπλουτισμός της πολιτιστικής και πνευματικής ζωής των Λαπηθιωτών και της ευρύτερης Κυπριακής κοινότητας.

Ενίσχυση Δεσμών: Ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των Λαπηθιωτών, ομογενών και προσφύγων, καλλιεργώντας την ενότητα, τη συνεργασία και την αμοιβαία υποστήριξη και κατανόηση. Το Ίδρυμα αποτελεί προπύργιο για τους εκτοπισμένους Λαπηθιώτες, που εργάζονται ακούραστα για να διατηρήσουν τη σύνδεσή τους με τον τόπο τους, ανεξάρτητα από πολιτικές ή ιδεολογικές πεποιθήσεις.

Συνηγορία και Υποστήριξη: Το Ίδρυμα παραμένει ακλόνητο στις προσπάθειες για υπεράσπιση των τα δικαιωμάτων του Κυπριακού λαού, υποστηρίζοντας τον τερματισμό της Τουρκικής κατοχής, με την επιστροφή όλων των προσφύγων υπό συνθήκες που διασφαλίζουν ελευθερία, ασφάλεια και αξιοπρέπεια.

Για την επίτευξη των σκοπών του, ανάμεσα στις πιο σημαντικές δράσεις που προωθεί εδώ και χρόνια το Πολιτιστικό Ίδρυμα, είναι:

- Η ανέγερση μνημείου εις μνήμη των πεσόντων και αγνοουμένων του 1974.
- Η οικονομική και άλλη στήριξη δραστηριοτήτων του Δήμου Λαπήθου.
- Η οικονομική υποστήριξη από το Ταμείο Προνοίας του ΠΙΛ, συγχωριανών μας, που με βάση κοινωνικοοικονομικά κριτήρια αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Το Ταμείο Προνοίας ενισχύεται με τις συνεισφορές των Λαπηθιωτών.

Στόχος του Πολιτιστικού Ιδρύματος σε συνεργασία με τον Δήμο Λαπήθου είναι η ανέγερση ενός Οικήματος, το οποίο θα στεγάσει όλα τα οργανωμένα σύνολα της Λαπήθου και θα εξυπηρετεί τις πολιτιστικές και κοινωνικές ανάγκες των Λαπηθιωτών.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Λαπήθου καλεί όλη την κοινότητα Λαπήθου να συμμετάσχει μαζί του στην επιδίωξη αυτών των στόχων. Με τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις, εκπαιδευτικά εργαστήρια και πολιτιστικές ανταλλαγές, τα μέλη της κοινότητας μπορούν να βοηθήσουν στην καλλιέργεια ενός ζωντανού και συνεκτικού πολιτιστικού τοπίου που τιμά το παρελθόν ενώ προσβλέπει σε ένα ενωμένο μέλλον. Μαζί, το Ίδρυμα και οι υποστηρικτές του μπορούν να συνεχίσουν να εξυψώνουν τον πολιτιστικό και πνευματικό ιστό της Λαπήθου.

Μία διατριβή για τη Λάπηθο, την Ελληνοκυπριακή διασπορά στο Λονδίνο και το Κυπριακό πρόβλημα για τη νέα γενιά των Ελληνοκυπρίων του Λονδίνου

Η διατριβή μου έγινε στα πλαίσια των σπουδών μου στην ιστορία στο Πανεπιστήμιο του Nottingham και αφορούσε στην κινητικότητα των Ελληνοκυπρίων (Ε/κ) στο Λονδίνο μετά την τουρκική εισβολή του 1974, ένα θέμα που πολλές φορές δεν εξετάζεται από σημαντικούς ιστορικούς. Για τους σκοπούς της έρευνάς μου επικοινώνησα με πολλούς Ε/κ πρόσφυγες, πολλοί από τους οποίους (όπως και η οικογένειά μου) κατάγονται από την Λάπηθο. Κάτι που με εντυπωσίασε ήταν το πόσο αποτελεσματικά δούλεψαν οι πρόσφυγες από τη Λάπηθο ώστε να διατηρήσουν τις παραδόσεις τους και με αυτόν τον τρόπο να μεταφέρουν στο Λονδίνο την ελληνοκυπριακή τους εμπειρία. Η ίδρυση θεσμών όπως τα Προσφυγικά Σωματεία της Λαπήθου και του Καραβά, εξασφάλισε ότι η ιστορία αυτών των τόπων δεν θα ξεχαστεί και μπορεί να συνδεθεί με τους Ε/κ που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Για παράδειγμα, ο ετήσιος Χορός του Λεμονιού ενισχύει αυτές τις αναμνήσεις και δίνει τη δυνατότητα στους πρόσφυγες αυτών των περιοχών να ξαναζήσουν τις παλιές παραδόσεις και να γιορτάσουν όπως έκαναν παλαιότερα σε ένα μοντέρνο περιβάλλον. Επίσης, ίσως το σημαντικότερο, δίνει την ευκαιρία στους πρόσφυγες, όπως ο παππούς και η γιαγιά μου, να μεταλαμπαδεύσουν αυτές τις παραδόσεις στις νεότερες γενεές. Η έρευνά μου αποκάλυψε, επίσης, πόσο σημαντικοί είναι οι θεσμοί όπως τα Προσφυγικά Σωματεία της Λαπήθου και του Καραβά, αφού διασφαλίζουν ότι το κυπριακό πρόβλημα δεν θα ξεχαστεί από τις νεότερες γενιές Ε/κ του Λονδίνου. Η γενιά μου νιώθει περηφάνια για τους συγγενείς της που έκτισαν τη ζωή τους στο Λονδίνο, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η κληρονομιά τους δεν θα ξεχαστεί. Τους χρωστάμε τη μεταλαμπάδευση της ιστορίας μας στις επόμενες γενιές ώστε να διασφαλίσουμε ότι η μνήμη της Κύπρου πριν το 1974 θα συνεχίσει να υπάρχει. Αυτό είναι πολύ σημαντικό επίσης, ώστε να αντιληφθεί η νέα γενιά Ε/κ στο Λονδίνο τη σημαντικότητα του κυπριακού προβλήματος κι έτσι να παραμείνει μια σημαντική πτυχή της συλλογικής μας ψυχοσύνθεσης και ταυτότητας.

Χρίστος Παναγιώτη Μούης

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΛΑΠΗΘΙΩΤΩΝ

Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 20 Οκτωβρίου 2024 προσκυνηματική εκδρομή Λαπηθιωτών με δικαιούχους άτομα ηλικίας πέραν των 60 ετών. Η εκδρομή είχε προορισμό το Ιερό Ησυχαστήριο Αγίας Μαρίνας Αμιρούς και της Ιεράς Μονής Παναγίας Αμιρούς στη Λεμεσό. Το Προσφυγικό Σωματείο Η ΛΑΠΗΘΟΣ σε συνεργασία και τη στήριξη του Δήμου Λαπήθου πρόσφεραν από κοινού, δωρεάν την εκδρομή καθώς και το γεύμα. Πρώτος σταθμός ήταν στο Ιερό Ησυχαστήριο Αγίας Μαρίνας όπου η αδελφή μοναχή του Ησυχαστηρίου φιλοξένησε τους εκδρομείς. Τελικός προορισμός ήταν η Ιερά Μονή Παναγίας Αμιρούς, όπου μετά το προσκύνημα των εκδρομέων τους προσφέρθηκε καφές και αλμυρά. Στο χώρο της Μονής οι εκδρομείς Λαπηθιώτες, είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν αναμεταξύ τους αναπολώντας την αγαπημένη τους Λάπηθο ευχόμενοι σύντομη επιστροφή. Για το καθιερωμένο γεύμα μετέβηκαν σε εστιατόριο της περιοχής στην Παραμύθα. Τους εκδρομείς συνόδευαν η Δήμαρχος Λαπήθου κ. Σούλα Μούρεττου, ο Πρόεδρος του Σωματείου κ. Δημήτρης Μηνά και άλλοι αξιωματούχοι των δύο Σωμάτων.

Η Συνταγή της εφημερίδας μας

Κουπέπια νηστίσιμα με πλιγούρι (πουργούρι)

Τα υλικά καθορίζονται ανάλογα με τα άτομα που θα φάνε. Θα προσπαθήσω να σας δώσω ποσότητα:

Υλικά:

- 2 ποτήρια πλιγούρι
- 3 ντομάτες ώριμες ψιλοκομμένες (όχι τριμμένες)
- 1 μεγάλο κρεμμύδι τριμμένο στο χοντρό τρίφτη
- 2 δάκτυλα στο ποτήρι ελαιόλαδο
- 1 λεμόνι
- Δυόσμο φρέσκο ψιλοκομμένο, εάν δεν έχουμε φρέσκο μπορούμε να βάλουμε ξηρό (ο φρέσκος μυρίζει περισσότερο)
- Αλάτι, πιπέρι και κανέλα αλεσμένη
- Σταφιδάκια (προαιρετικά) πιστέψτε με, άμα βάλετε θα ενθουσιαστείτε
- Κληματόφυλλα

Εκτέλεση:

Σε μια λεκάνη βάζετε το πλιγούρι, το τριμμένο κρεμμύδι, τη ψιλοκομμένη ντομάτα, τα σταφιδάκια, το αλατοπίπερο, την κανέλα, το ελαιόλαδο και τέλος το λεμόνι. Τα ανακατεύετε καλά.

Πλένετε τα κληματόφυλλα. Τα ρίχνετε σε μια λεκάνη και τους ρίχνετε ζεστό νερό. Με ένα κουτάλι προσπαθείτε να βραχούν όλα τα φύλλα. Πετάτε το νερό και τα στραγγίζετε σε τρυπητό. Παίρνετε ένα ένα τα φύλλα και βάζετε μια κουταλιά (σούπας) γέμιση και τυλίγετε το κουπέπι με το γνωστό τρόπο.

Τα βάζετε σε κατσαρόλα σειρά, αφού στο πάτο της, ρίξετε λίγο ελαιόλαδο. Μόλις τελειώσετε βάζετε νερό να καλύψει τα κουπέπια. Τοποθετείτε ένα πιάτο πάνω από τα κουπέπια και βάζετε τη κατσαρόλα στη φωτιά. Άμα αρχίσουν να βράζουν, χαμηλώνετε τη φωτιά μέχρι να πιεί το νερό.

Πρωινός Καφές

Για πρώτη φορά οργανώσαμε πρωινό καφέ στην αυλή του Δήμου Λαπήθου. Η Δήμαρχος καλωσόρισε τους συγχωριανούς και τους ανέφερε ότι η σκέψη για να οργανώσει αυτή την εκδήλωση είναι ότι ο Δήμος Λαπήθου πρέπει να είναι κοντά στους δημότες του και οι δημότες κοντά στο Δήμο τους. Παρευρέθηκαν επίσης και νεαρά κορίτσια που μας χαροποίησαν ιδιαίτερα. Τα κορίτσια αυτά γνωρίστηκαν με τους μεγαλύτερους και αντίθετα. Ο σκοπός τέτοιων εκδηλώσεων, σ' αυτό αποσκοπεί. Στη γνωριμία μεταξύ μεγάλων και νεότερων.

Την επόμενη φορά ο «πρωινός καφές» θα πραγματοποιηθεί στη Λεμεσό.